



## **Remissvar klimat- och energistrategi för Uppsala län, ärendenummer 3270-2024**

### **Remissvar**

Nedan följer Enköpings kommuns remissvar.

#### **Är fokusområden och strategiska inriktningar relevanta och aktuella?**

Ja, fokusområdena och de strategiska inriktningarna är relevanta och aktuella med tillägg om "digitalisering" i samtliga strategiska inriktningar. Enköpings kommuns analys av Enköpings klimatutsläpp överensstämmer med strategins fokusområden. I den strategiska skrivningen för energi bör "resilient och robust" läggas till.

#### **Beskriver strategin möjliga inriktningar och prioriteringar i tillräcklig utsträckning?**

Ja, strategin beskriver möjliga inriktningar och prioriteringar i tillräcklig utsträckning, det som behöver lyftas är digitaliseringen och klimatfinansiering.

Digitaliseringens möjligheter för den gröna omställningen och minskad klimatpåverkan behöver lyftas genomgående i alla fokusområden. Digitalisering har både direkt och indirekt påverkan för minskad klimatpåverkan inom alla områden.

Bra att strategin lyfter perspektivet "Rättvis omställning". Enköping ser behov av fortsatt dialog och vägledning kring hur kommunen ska arbeta med detta område.

Klimatinvesteringar bör också lyftas i strategin.

#### **Saknas viktiga mål- och intressekonflikter som påverkar klimatomställningen i länet?**

Enköping saknar text om problematiken kring skogsbrukets roll och biologisk mångfald.

#### **Vad behöver fyllas på?**

För att ytterligare stärka strategin kan det vara bra att inkludera mer detaljerade exempel på hur specifika målkonflikter kan lösas, samt att beskriva fler konkreta åtgärder och verktyg för att hantera dessa konflikter.

För genomförande av strategin finns hänvisning till åtgärdsprogram inom färdplansarbetet. En översyn av åtgärdsprogrammen för minskad klimatpåverkan

samt samhällsutveckling behöver göras för att täckande åtgärder ska finnas och för att nå uppsatta mål. Åtgärdsprogrammen har haft fokus på den ekologiska dimensionen i hållbarhet, och med att rättvis omställning lyfts i strategin så behöver åtgärderna revideras utifrån ökat fokus på den sociala dimensionen. Det kan också vara värdefullt att inkludera fler exempel på hur rättvis omställning kan genomföras i praktiken, särskilt för att säkerställa att utsatta grupper inte påverkas negativt. I förslaget anges att åtgärder för genomförande finns i "åtgärdsprogram för minskad klimatpåverkan".

En tydligare beskrivning av hur uppföljning och utvärdering av åtgärder ska genomföras kan också bidra till att säkerställa att strategin är effektiv och hållbar på lång sikt.

Systemnyttor med kraftvärme behöver lyftas i klimatstrategin. Kraftvärme är viktig för den svenska elproduktionen och för den gröna omställningen, både på nationell och lokal nivå. Systemnyttor för kraftvärmens behöver värderas för att kraftvärmens ska kunna vara ett hållbart alternativ. I Energimyndighetens rapport "*Förslag till en fjärrvärme och kraftvärmestrategi, ER 2023:114*", lyfts systemnyttorna med kraftvärme. Minskad kraftvärme kan påverka den svenska elproduktionen avsevärt och äventyra den gröna omställningen.

I remissversionen anges: "*Klimat- och energistrategin är en vägledning för aktörer i länet som har möjlighet att påverka både direkta och indirekta utsläpp av växthusgaser samt omvandling, distribution och användning av energi. Särskilt prioriterade målgrupper är länets kommuner och Region Uppsala. Även länets elnätsbolag, energiföretag, akademi, näringsliv inklusive jord- och skogsbruk samt organisationer som arbetar med energi- och klimatfrågor kan ha användning av strategin i sitt arbete*". Offentlig verksamhet står för upp till 10% av de territoriella klimatutsläppen. I remissen anges att prioriterade målgrupp är länets kommuner och Region Uppsala. Övriga målgrupper som anges bör ha användning av strategin i sitt arbete.

### **Genomgående synpunkter**

Flera tabeller/figurer är svåra att tyda, ex. figur 3. Visualisering av klimatutsläpp kan förtydligas.

På flertal ställen anges olika storheter, för att öka förståelsen för vad det innebär för storhet kan de översättas procentuellt.

### **Nedan följer synpunkter med kapitelhänvisning**

#### **1.3 Avgränsning.**

- Markanvändning bör läggas till.

- Åtgärdsprogrammet för samhällsutveckling innehåller också åtgärder för minskade klimatutsläpp.

**3.1.6 Konsumtionsbaserade utsläpp.** Hur kan statistiken för konsumtionsbaserade utsläpp säkras?

**Sid. 24, tabell 1.** Förtydliga/beskriv vad "Investeringar (privata och offentliga)" innebär.

**5.1 Transporter och drivmedel.** Behovet av att bygga ut laddinfrastruktur kan förtydligas.

**5.1.3 Energieffektiva fordon och arbetsmaskiner.** Omställning av arbetsfordon har stor potentiell och effektivisering av arbetsfordon kan lyftas tydligare i strategin.

**5.2 Energi – tillförsel, användning och distribution.** Enköping saknar robust och resillient energi i den strategiska skrivningen.

#### **5.2.2. Solenergi.**

Enköping har ett lite längre avsnitt om detta i vår kommande ÖP där vi skriver följande:

*Markförlagda solenergianläggningar kan vara lämpliga på mark som;*

- *redan används eller platser i närhet till hög mänsklig påverkan. Exempelvis närhet till större infrastruktur som väg eller järnväg samt anläggningar som kraft -, värme -, vatten -, avloppsverk eller återvinningscentraler.*
- *ligger i anslutning till befintligt elnät eller anslutningsväg.*
- *inte planeras för annan typ av samhällsviktig byggnation eller markodling.*

*Markförlagda solenergianläggningar är olämpliga i miljöer som är särskilt värdefulla ur ett historiskt, kulturhistoriskt eller miljömässigt perspektiv. För att ge vägledning på en mer detaljerad nivå föreslås fördjupade undersökningar om solenergi.*

*Enköpings kommun ska bidra till en robust regional och nationell livsmedelsförsörjning vilket kan påverka möjligheten till markanspråk för solenergianläggningar.*

Agrovoltaic bör lyftas i stycket. Agrovoltaic är den dubbla användningen av mark för solenergiproduktion och jordbruk, och kan minska målkonflikter.

**5.2.3 Vindkraft.** Genom att vindkraftverken ökar i storlek så påverkar det områden som tidigare varit reserverat för vindkraft. Det är en fråga som försvårar etableringen av vindkraft i hela landet.

**5.3 Indirekt klimatpåverkan.** I den strategiska inriktningen bör beteendeförändringar samt system för återbruk lyftas in. Skrivningarna gällande "strategiska inriktningarna" kan omformuleras till en högre systemnivå.

**5.3.2 Livsmedel.** Livsmedelsproduktion har stor påverkan på den biologiska mångfalden.

#### **5.4 Kolinlagring.**

I "Åtgärdsprogram för minskad klimatpåverkan 2023–2027" används begreppet "kolinbindning". Förslagsvis används kolinbindning istället för kolinlagring.

Strategin bör lyfta hur bruksbar jordbruk faktiskt brukas.

**5.4.1 Naturlig kolinlagring.** Enköping önskar att se en skrivning om vikten av kunskapshöjande rådgivande proaktivt arbete där vi tillsammans med jordbruket på frivillig grund kan arbeta med metoder och grödor som innebär lägre klimatpåverkan.

**5.4.3 Rättvis omställning och kolinlagring.** Här saknar vi en skrivning om att bristen på lönsamhet i jordbrukssektorn som helhet fungerar hämmande på klimatomställningen

**7 Genomförande av strategin, tvärgående verksamhet.** Klimatfinansiering bör tas med i detta avsnitt.

**7.1 samhällsplanering.** En svårighet är att viss upphandling kan försvåra möjligheterna att anpassa och göra snabba insatser. Hur kan offentliga upphandlingar utvecklas för kompensationsutveckla där snabba insatser kan behöva göras.